

TERRORIZMUS A FILMVÁSZNON

TERRORISM ON THE SCREEN

Nagy Dóra ⁰⁰⁰⁹⁻⁰⁰⁰⁴⁻²⁵²⁵⁻³⁸⁵³ ^{1*}

¹ Gazdaságtudományi Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország, Debreceni Egyetem Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

<https://doi.org/10.47833/2025.1.ECO.011>

Kulcsszavak:

terrorizmus,
filmipar,
ujgur terrorizmus,
Kína

Keywords:

terrorism,
film industry,
Uyghur terrorism,
China

Cikk történet:

2025. február 9.
2025. március 12.
2025. március 17.

Összefoglalás

Rövid áttekintése a terrorizmus témájának mozgóképes megjelenítéséről. A tanulmány azzal foglalkozik, hogy a terrorizmus mely ágai, csoportjai és a terroristák által végrehajtott cselekedetek, hogyan kerültek feldolgozásra, valamint az új típusú terrorizmus megjelent-e a vásznon, vagy továbbra is a szélesebb körben ismert terrorcselekmények uralják a nemzetközi filmipar e témakörben bemutatott alkotásait.

Abstract

This study provides a brief overview of how terrorism is portrayed in motion pictures. It examines which branches and groups of terrorism, as well as the acts carried out by terrorists, have been depicted on screen. Additionally, it explores whether new forms of terrorism have emerged in cinema or if the portrayal remains dominated by widely recognized terrorist acts within the international film industry.

---

1. Bevezetés

Megállapítható, hogy a mozgókép 1895-ös bemutatkozása óta eltelt bő százharminc évben egyre professzionálisabbá, kifinomultabbá és sokrétűbbé vált. A filmipar bázisa pedig Hollywood lett, melynek alapítói és az azóta létrejövő stúdiók igyekeznek a lehető legszélesebb spektrumban lefedni a piacot, diktálják a trendeket és meghatározzák a filmes narratívákat is. Témák, műfajok terén kimeríthetetlen lehetőség tárult eléjük, és igyekeznek is kihasználni az ebben rejlő lehetőségeket. „Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy a film az a művészeti ág, mely a legnagyobb hatást gyakorolja a társadalomra, mindegy, hogy éppen elgondolkodtatni, szórakoztatni, szembesíteni vagy tudatot formálni akar.” [1]

Kezdetben a technikai, formai kísérletezés kapta a nagyobb hangsúlyt, ami nem is csoda, hiszen fel kellett fedezni azokat a határokat, lehetőségeket, melyek mentén és segítségével komplexebb történeteket tudnak megmutatni a filmesek a nagyközönségnek. És valóban: az idő előrehaladtával egyre bonyolultabb, hosszabb cselekményű alkotások születtek, melyek reflektáltak az adott nemzet múltjára, jelenére, történelmi eseményeire vagy épp híres szereplőire. Megfigyelhető az is, hogy egyre erőteljesebben reagáltak a filmkészítők a közelmúlt eseményeire, egy-egy történet, nemzetközi folyamatban végbement változást, politikai és közéleti diskurzust viszonylag gyorsan feldolgozták a mozgókép eszközeivel. Az amerikai filmgyártás, pontosan a nagy volumene és nemzetközi kiterjedtsége révén pedig élen jár ebben a folyamatban. Jelen tanulmányban a terrorizmus témájának mozgóképes feldolgozásával foglalkozok, még pedig abból

---

* Kapcsolattartó szerző.
E-mail cím: nagy.dora@nje.hu

a szempontból, hogyan nyúltak hozzá ehhez a témakörhöz a filmesek, egyáltalán mikortól kezdték el feldolgozni és azóta mennyit változott a téma mozgóképes megjelenítése. Szeretném kiemelni, hogy a téma alapját adó filmek nagy száma miatt, ebben az írásban leginkább olyan alkotásokkal foglalkozom, melyek valós eseményeket dolgoztak fel. Mivel a filmek igen széles műfaji skálán mozognak, így az alkotók képesek arra, hogy ugyanazt a témát több oldalról, több szemszögből, más és más zsáner keretein belül feldolgozzák. Ráadásul pontosan a művészi jellegük miatt elrugaszkozhatnak a valóságtól. A mostani írás keretei nem teszik lehetővé, hogy egy mindenre kiterjedő, átfogó kutatást mutassak be a témáról – így például nem esik szó az állami terror megjelenítésével foglalkozó filmekről sem, amelyekkel többek között Mario Ranalletti is kiterjedten foglalkozott [2] –, sokkal inkább egy rövid, általános összefoglalót készítettem a terrorizmus tematikájának különböző mozgóképes megjelenítéséről, a valós események témáját emelve az elemzés középpontjává.

2. A terrorizmus és a film

A terrorizmus első megjelenése a művészetekben, elsősorban az irodalomban meghatározó kérdés jelen tanulmány szempontjából. *„A terrorizmus és az irodalom kutatói, mint például Margaret Scanlan, a huszadik és huszonegyedik századi terrorista irodalom gyökereit Dosztojevszkij (A megszállottak 1871), James (A kasamassimai hercegnő 1886) és Conrad (A titkos ügynök 1907; Nyugati szemek alatt 1910) műveiben keresik, akik az 1870 és az első világháború közötti negyvenéves időszakban írtak.”* [3] Így azt mondhatjuk, hogy a terrorizmus filmbeli feldolgozása az irodalmi megjelenést követően nem sokkal, illetve azzal szinte egyidőben megtörtént.

Legelőször is határozzuk meg, hogy mit is jelent a terrorizmus fogalma? *„A 21. század globális biztonsági kihívásai közül kiemelkedik a terrorizmus kérdésköre, amely olyan általános érvényű, erőszakalapú aktusokat takar, amelyek variabilitásuk és erőszakalkalmazásuk révén kiválóan alkalmasak a tömegek félelem általi befolyásolására. A fogalom – „terrorizmus” – azonban maga is nagyon plasztikus, amelynek egzakt körülírása elvi és gyakorlati akadályokba is ütközik, így lehetetlen olyan generális definíciót alkotni, amely kizárólagos erővel alkalmazható lenne.”* [4] Ami a társadalomtudomány és a biztonságpolitika számára nehezen körülhatárolható és megfogható, az a filmesek számára kimeríthetetlen anyagforrást jelent. Gyakorlatilag bármilyen szemszögből, bármilyen oldalról képesek bemutatni a témát, ami ezáltal nem válik sablonossá és unalmassá. Azt is megtehetik, hogy komplexitásában mutatják be az adott témát, de képesek mikroszinten is feldolgozni azt, tehát a néző számára több lehetőséget ajánlanak fel a befogadásra. Ha mindezt a mostani téma szempontjából nézzük, akkor azt vehetjük észre, hogy a filmesek a terrorizmusnak két meghatározó, alapvető jellemzőjére fókuszálnak a leginkább: ez pedig a félelem és a titok. *„Akár úgy is körülírhatnánk a terrorizmust, mint a halálkozás, illetve a maga titkos azonosíthatatlanságában állandóan lehetségesként, azaz fenyegetésként felvázoló halálkozás révén kiváltott iszonyatnak és szorongásnak az eszközzé változtatott televényét.”* [5] Könnyen belátható, hogy egy olyan művészeti ág, melynek elsődleges célja a nézők érzelmi bevonása az adott történetbe, miért e két szegmensen emeli ki a leginkább. Van azonban még egy fontos pont, amit érdemes kiemelni: ez pedig a nemzetköziség. A mozgókép már a megjelenését követő időkben is átlépte az országhatárokat, miután pedig világméretű üzletté vált, még fontosabb volt, hogy mindenki számára érthető és élvezhető témákat dolgozzanak fel. Ezt pedig még inkább felerősítette először a televízió, majd a DVD/Blu-ray megjelenése, valamint napjainkban a streaming platformok. *„Egy adott nemzet által gyártott film és sorozat már nemcsak saját országának nézőihez jut el gyakorlatilag azonnal, de – a megfelelő szolgáltatások birtokában – a világ legtávolabbi pontjain élők is megnézhetik ugyanezeket a műveket, általában saját nyelvükre feliratozva vagy szinkronizálva, így minden nemzeti alkotás egyben azonnal nemzetközivé is válik.”* [6] Joggal merülhet fel a kérdés, hogy e megváltozott hozzáférési közeg miatt, több terrorizmussal foglalkozó film készült, vagy nincsen hatással erre a témára?

Mielőtt válaszolnék erre a kérdésre azt kell megnézni, hogy mikor jelent meg egyáltalán a terrorizmus témája először mozgóképen? A válasz meglepő lehet, de már 1915-ben érintették ezt

a témát, igaz, hogy nem ez volt az alkotó elsődleges célja. A szóban forgó film az Egy nemzet születése, melyet D.W. Griffith rendezett. Alapvetően ez egy roppant megosztó alkotás, [7] mégis ez tekinthető az első olyan filmnek, mely érinti a terrorizmus kérdéskörét, ráadásul nem fikciós, hanem nagyon a valóságot beemelve. Az említett filmben megismerhetjük a Ku-Klux-Klán szervezetét. Az alkotói szándék azonban teljesen más volt, másra irányult, másként is vélekedett a film készítője a szervezetről, tehát elmondható, hogy itt tényleg csak érintőlegesen jelent meg a terrorizmus témája a vásznon, és korántsem beszélhetünk tudatos feldolgozásról. Erre még elég sokat kellett várni. Egyéni szinten, maga a terror az természetesen folyamatosan jelen van a mozgóképen, hiszen, ha más nem említve, de minden horrorfilmnek ez az alapja, mely műfajra mondhatjuk, hogy szinte egyidős a mozgóképpel. Ám a terrorizmus a maga összetettségében a XX. század második felében hódította meg a filmek világát és a népszerűsége azóta is töretlen.

Ha a műfajok szempontjából közelítjük meg a kérdést, akkor jól láthatjuk, hogy igen széles palettán mozog a téma feldolgozása. A krimi, a dráma, a thriller és az akció kategóriák azok, melyek a leggyakrabban előfordulnak. A legtöbb esetben az emberi oldalt igyekeznek bemutatni, hiszen ez az, ami a nézők számára közel hozza a történetet. Ha drámai alkotásról van szó, akkor az áldozatok kerülnek a cselekmény középpontjába. Azok az emberek, akik önhibájukon kívül elszenvedői lesznek egy-egy terrorcselekménynek. A krimi esetében a nyomozás, tehát a hatóságok állnak a cselekmény fókuszában és azok az eszközök, melyekkel igyekeznek felderíteni és megakadályozni a terrorista szervezeteket a pusztításban. Ezekről lentebb hozok példát, mert egy alkategóriába tartoznak, illetve más műfajokkal is keverednek. A thrillerek sok esetben politikai oldalról közelítenek és az összeesküvések állnak a fókuszukban. Az akciófilmek viszont egy nagyon egyenes, sokszor ismételt forgatókönyv szerint épülnek fel. Ezekben a robbantások és az a hős áll a történet középpontjában, aki egymaga (vagy másodmagával) veszi fel a harcot a terroristákkal és menti meg a világot. Ezek a filmek a legkevésbé komolyanvehetőek, de a legnépszerűbbek is. Gondolhatunk itt a Die Hard, a Támadás a Fehér Ház ellen szériákra (Olympus Has Fallen) vagy a James Bond filmekre, de a sort a végtelenségig lehetne még folytatni. Ezeknél a filmeknél érdemes megfigyelni azt is, hogy az egyes „gonosztevők” és negatív karakterek, milyen nemzetiségűek, mert sok esetben előfordul, hogy nemzetek közötti egyetemes szembenállásokra, vagy aktuális ellenségeskedésre mutatnak rá, miközben az ellenségképet is erősítik. Jelen írásban erre most nem térek ki.

Mindezek mellett viszont, a műfaji kereteket és fókuszpontokat vegyítve léteznek az úgynevezett „igaz történet alapján” készült filmek. Ez az a csoport, ami leginkább összhangban van a világ történéseivel. Példának okáért az 1990-es, valamint a 2000-res évek elejének a terrorista zsánerű filmek közkedvelt és meghatározó témája volt az IRA. Az északi terrorszervezet történetét számos alkotásban, rengeteg perspektívából megmutatták. Gondolhatunk itt az 1992-es Férfias játékokra (Patriot Games), az 1993-mas Apám nevében (In the Name of the Father) vagy az 1996-os Őt is anya szülte (Some Mother's Son) című filmekre, esetleg az 1997-es Az ördög maga (The Devil's Own), vagy a 2002-es Véres vasárnap (Bloody Sunday) című alkotásra. Ezek mind angol vagy amerikai filmek, nem véletlenül, hiszen mind Nagy-Britannia, mind pedig az Amerikai Egyesült Államok politikájára, közbeszédére, mindennapjaira hatással volt az IRA működése. De nem csak az ír terrorszervezet tettei kerültek a gyöngyvászonra. Készült film például a Baader-Meinhof csoportról, vagyis a Vörös Hadsereg Frakcióról (RAF), mely egy szélsőbaloldali terrorszervezet volt 1968 és 1998 között. A Táncos a házbant (The Dancer Upstairs) 2002-ben mutatták be, mely alkotást a Fényes Ösvény (Perui Kommunista Párt – Fényes Ösvény, PCP–SL) elnevezésű perui maoista szellemiségű terrorista csoport ihlette. De az ETA (Euskadi ta Askatasuna „Baszkföld és Szabadság”), Vörös Brigádok (Brigate Rosse, röviden: BR) is megkapták a maguk mozgóképes adaptációit.

terrorszervezet	a csoporttal kapcsolatosan készült film
<i>IRA</i>	Férfias játékokra (Patriot Games) 1992; Apám nevében (In the Name of the Father) 1993; Őt is anya szülte (Some Mother's Son) 1996; Az ördög maga (The Devil's Own) 1997; Véres vasárnap (Bloody Sunday) 2002
<i>Baader-Meinhof Csoport</i>	Margaretha von Trotta 1981: Ólomidő; Uli Edel, 2008 A Baader-Meinhof csoport
<i>Fényes Ösvény</i>	Táncos a házban (The Dancer Upstairs) 2002
<i>ETA</i>	Miguel Courtois, 2004: El lobo- A farkas; Daniel Monzón, 2009: 211-es cella (Celda 211)
<i>Vörös Brigádok</i>	Marco Bellocchio, 2003: Jó napot, éjszaka! (Buongiorno, notte); Renzo Martinelli, 2003: Az Aldo Moro-ügy (Piazza delle cinque lune)

1. ábra. A terrorszervezetekről készített filmek (szerkesztette a szerző)

A különböző szervezetek mellett rengeteg film készült valós terrorcselekményekről, mint a bostoni maratonton történt robbantás, a 2015-ös párizsi vonaton történt kísérlet, a norvég Utoya szigeten történt merénylet, a 2008-ban történt indiai terrortámadás sorozat, az 1972-es müncheni olimpián történt gyilkosságsorozat, a líbiai Bengáziban lévő diplomáciai létesítmény elleni 2012-es támadás, vagy éppen az 1996-os atlantai nyári olimpián történt bombatámadás.

Az egyik legtöbbet feldolgozott téma pedig kétségtelenül a 2001. szeptember 11-ei terrortámadás.

terrocselekmény	a támadásról készült film
<i>a bostoni maratonton elkövetett robbantás</i>	Peter Berg, 2016: A hazafiak napja (Patriots Day); David Gordon Green, 2017: Bostoni erő (Stronger)
<i>2015-ös párizsi vonaton történt kísérlet</i>	Clint Eastwood, 2018: A párizsi vonat (The 15:17 to Paris)
<i>Utoya szigeten történt merénylet</i>	Paul Greengrass, 2018: Július 22. (22 July), Erik Poppe, 2018: Utoya, július 22. (Utøya 22. juli)
<i>mumbai terrortámadás</i>	Anthony Maras, 2018: Hotel Mumbai
<i>1972-es müncheni olimpiai terrortámadás</i>	Steven Spielberg, 2005: München
<i>2012-es, Bengáziban történt terrortámadás</i>	Michael Mann, 2016: 13 óra: Bengázi titkos katonái (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi)
<i>atlantai olimpián történt robbantás</i>	Clint Eastwood, 2019: Richard Jewell balladája (Richard Jewell)
<i>2001. szeptember 11.</i>	<i>Paul Greengrass, 2006: A United 93-as (United 93); Oliver Stone, 2006: World Trade Center; Martin Guigui, 2017: 9/11; 11 rendező által jegyzett, 2002-es alkotás, 11'09"01 - Szeptember 11.; Mira Nair, 2012: Kétkedő fundamentalista (The Reluctant Fundamentalist); stb.</i>

2. ábra. Egyes terrorcselekményekről készített filmek (szerkesztette a szerző)

Nem csupán arról van szó, hogy magát az eseményt feldolgozták, hanem ahogyan fentebb is említettem, ez hatással volt az egyéb, játékfilmekben vagy sorozatokban használt ellenségképre

is. Azt is látni kell, hogy ezek az események nem csak azt befolyásolják erősen, hogy milyen témákat emelnek be a filmes kánonba, hanem hogy ezt követően más műfajú, sokszor kifejezetten szórakoztatás céljából készült alkotásokban, milyen nemzetiségű lesz egy-egy főgonosz. Az amerikai filmekben leginkább német vagy orosz ellenségkép jelent meg, különösen a hidegháborús időszakban. Ám, ahogyan változott a globális politika és erőter, úgy változott a filmes főgonoszok képe is. Ekkor kaptak különösen erőre az arctalan, sokszor még az előző ellenségképből táplálkozó terroristák a vászonon. Itt megint gondolhatunk a Die Hard vagy akár a Halálos fegyver szériákra. 2001 után viszont jellemzően az iszlámista terrorszervezetek jelentek meg a gonosz szerepében. Az idő előrehatadtával finomodtak ugyan az ábrázolási módok, emberibb megközelítést is kaptak, de az kétségtelen tény, hogy ez az esemény igazi katalizátorként működött a filmművészetben is. Ennek azonban már több mint húsz éve. A kedélyek valamelyest csillapodtak, a politikai erőter is átalakult, a terrorizmus is kiszélesedett, új szereplők jelentek meg, így feltételezhetjük, hogy ezek a folyamatok előbb-utóbb megjelennek a vászonon is.

3. A kínai filmipar és a terrorizmus

Ha alaposan megvizsgáljuk, akkor szinte minden nagyobb, a filmiparban számottevő nemzet feldolgozta már a terrorizmus témáját, kivéve egyet. Kína még nem igazán nyúlt ehhez a témakörhöz. Érintőlegesen itt is megjelenik a terrorizmus kérdésköre, de egyelőre a téma nem került önálló, teljes értékű feldolgozásra. Pedig napjainkban már kicsit sem elhanyagolható szerepe van a kínaiaknak a filmiparban. Gengszterfilmeket, történelmi filmeket, romantikus alkotásokat, harcművészeti, animációs vagy éppen drámai alkotásokat készítenek is bőven és nagy hatással vannak az ipar alakulására is, de a terrorizmus még nem kapott hangsúlyos figyelmet náluk a nagyvászonon. Gondolhatnánk, hogy azért, mert náluk ez nem játszik akkora szerepet, hogy érdemes lenne egy adaptációra. Ha ebből az elgondolásból indulnánk ki, akkor súlyosan tévednénk. Azzal kezdtem ugyanis, hogy a terrorizmus az globális, mindenkit érintő, mindenhol jelenlévő jelenség és így a kínaiak se mentesülnek alóla. Annak ellenére, hogy *„Peking még nem képes komplex katonai akciókra a terrorszervezetek ellen, és a helyzet eszkalálódása veszélyeztetné a több évtizedes kínai terveket és elképzeléseket, aminek komoly politikai és különösen gazdasági következményei lennének.”* [8] Gondolhatunk itt az ujjur népcsoport radikalizálódása és hálózatba szerveződésére. *„Az ujjur radikális közösségek nemzetközi kapcsolatépítésének eredményeként (...) mára a kínai állam határain kívül is jól körülírhatóan jelenik meg az ujjurokhoz köthető terrorista tevékenység.”* [9] Külön érdekesség, hogy ez a csoport Kínán belül tevékenykedett, ám mégsem gondolta úgy az államhatalom, hogy érdemes lenne mindezt megmutatni filmes eszközökkel. Ennek nyilván megvannak a maga politikai okai, de a hálózatosodással már nemzetközivé vált ez a terrorszervezet is, így elképzelhető, hogy ha nem a kínaiak, akkor az amerikaiak viszik őket a vászonra.

Felmerülhet a kérdés, hogy miért kellett volna a kínaiaknak a filmművészet eszközeivel beemelni a nemzetközi közbeszédbe az ujjur terrorizmus témáját? Nem nehéz belátni, hogy a filmek nem csak szórakoztatnak, hanem hatással vannak a nemzetek identitására, a róluk alkotott képre, vagy éppen az emberek adott témáról alkotott véleményére is. Természetesen az identitás kérdése jóval összetettebb ennél, de ahogyan felbecsülni, úgy lebecsülni sem lehet a filmek szerepét ebben. *„Nemcsak a kollektív emlékezet életben tartása, hanem a társadalomban meghúzódó feszültségek feloldására és oldására is alkalmasak lehetnek ezek az alkotások.”* [10] Különösen egy olyan zárt és rendkívül ellenőrzött társadalom és nemzet esetében lehet ez igaz, mint Kína, mely ráadásul komoly szerepet tölt be a hatalmi színtéren is tematizálva azt. Az ország egyébként a 2001-es eseményeket követően kezdett el nagyobb szerepet vállalni a terrorizmus elleni harcban, és ekkor kezdték el beemelni a nemzetközi közbeszédbe az ujjur szeparatizmust is. Ezzel kapcsolatban viszont nem volt meg a konszenzus, valamint mind a mai napig komoly vitákat szül a kérdés. Miközben „a hszincsiangi konfliktusok is eltolódtak, elsődlegesen nem az ujjur szélsőségesek és a biztonsági erők között zajlanak, hanem a támadások civilek ellen irányulnak. A konfliktus figyelemre méltó aspektusa, hogy közvetlen ujjur és han állampolgárok közötti erőszakos összecsapások.” [11] Ám a 2008-as események erre is hatással voltak. „(...)

fordulópontot jelentett a 2008-as pekingi olimpia, hiszen az ujjur szeparatisták által elkövetett támadások miatt Kína kijelentette, hogy az olimpia biztonságára nézve az ujjurok és elsősorban a Kelet-Turkesztáni Iszlám Mozgalom jelenti az elsődleges biztonsági kockázatot.” [12] Azáltal, hogy az olimpia a világ minden országát érintette, így hatással volt az ujjur szeparatista mozgalom nemzetközi megítélésére is, de csak ebben az időszakban.

4. Összegzés

Összességében elmondható, hogy a terrorizmus különböző válfajai folyamatosan jelen vannak a filmvászonon. Rendkívül széles palettán és eszközökkel mutatják be mindezt, mely hatással van az adott nemzet és a terrorista tevékenység, vagy szervezet megítélésére is. Nem túlzás azt sem kijelenteni, hogy azok az események, szervezetek épülnek be jobban a köztudatba, melyekről filmeket készítenek. Ezek az alkotások pedig hatással vannak a közbeszédre is, ugyanakkor megállapítható az is, hogy „*sajnos a radikalizmussal és a terrorizmussal foglalkozó filmeket nem használták fel hatékonyan a (terrorizmussal szembeni) ellenállás előmozdításának eszközeként.*” [13] Természetesen ebben az írásban nem volt lehetőség arra, hogy a terrorizmusról szóló összes alkotást, minden szempontból részletesen bemutassam. Különösen érdemes lenne ezt a témát az ellenségkép, démonizálás, valamint a terrorizmus emberibb oldalának perspektívájából körüljárni. Arra tettem csupán kísérletet, hogy egy rövid esettanulmányban érzékeltessem a filmes feldolgozások és a politikai, valamint közbeszéd közötti összefüggéseket a terrorizmus témakörében.

Irodalomjegyzék

- [1] Nagy, D. És a kép megmozdult. In: Nagy, D. & Biró, I. (eds.) *Függőnyt fel: A nemzeti karakter és kultúra kapcsolatának értelmezése a Sinkovits Imre Kollégiumban.* Lakitelek: Antológia kiadó. 2023. 173-183. o.
- [2] Ranalletti, M. State Terrorism on Film. In: Rosenstone, R. A. & Parvulescu, C.: *A Companion to the Historical Film.* 2013. DOI:10.1002/9781118322673
- [3] Martin, E. The Global Phenomenon of "Humanizing" Terrorism in Literature and Cinema. *Comparative Literature and Culture* 9.1. 2017. DOI: 10.7771/1481-4374.1023
- [4] Kasznár, A. *Terrorizmus Dél-Ázsiában.* Budapest: Kairosz kiadó. 2022.
- [5] Király V., I. Titok – halál – terrorizmus. *Korunk* 2008/2. 86-94. o.
- [6] Lénárt, A. *Mozgóképes múlt. Közeliések a film és a történelem kapcsolatához.* Pécs: Kronosz kiadó. 2024.
- [7] Nagy, D. Jim Crow-tól a Fekete Párducig. In: Nagy, D. & Biró, I. (eds.) *Függőnyt fel: A nemzeti karakter és kultúra kapcsolatának értelmezése a Sinkovits Imre Kollégiumban.* Lakitelek: Antológia kiadó. 2023. 197-259. o.
- [8] Vörös, Z. Chinese Geopolitics in the 21st Century – Challenging the Global World Order? *EURASIA ERA* II. 1. 2023. 8-29. o.
- [9] Kasznár, A. Az ujjur terrorizmus nemzetközi biztonsági kockázatai. *ARC ÉS ÁLARC* 1/2-3. 2017. 181-189. o.
- [10] Nagy, D. Történelmi filmek identitásképzése Magyarországon 1945-től napjainkig. In: Nagy, D. & Biró, I. (eds.) *Függőnyt fel: A nemzeti karakter és kultúra kapcsolatának értelmezése a Sinkovits Imre Kollégiumban.* Lakitelek: Antológia kiadó. 2023. 261-289. o.
- [11] Trailovic, D. Ethnic violence and terrorism as internal challenges to China's national security: A case study of Xinjiang. *Politika nacionalne bezbednosti* 24(1). 2023. 83-106. o. DOI: 10.5937/pnb24-43792
- [12] Kasznár, A. Az ujjur terrorizmus háttere. *TERROR & ELHÁRÍTÁS* 4/2. 2015.
- [13] Zaenal Al Ansory, M. & Erdhina Adi, A. Impact of radicalism and terrorism through social media among youth in the Film *The Lone Wolf Next Door.* *International Journal of Visual and Performing Arts* 6(1): 2024. 36-51. o. DOI: 10.31763/viperarts.v6i1.1296